

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

- 2) інформаційна, яка спрямована на відкриття нових соціальних фактів;
- 3) прогностична, яка передбачає розробку соціальних прогнозів в галузі розвитку освіти на основі теоретико-методологічного аналізу одержаних соціальних фактів, впливу на них змін, що відбуваються в самому суспільстві;
- 4) реформування освіти, створення її нових соціальних моделей, адекватних основам організації життя громадянського суспільства, ринковим відносинам.

Основна функція освіти — передавати цінності конкретної культури.

Е. Дюркгейм

Освіта — це розвиток особистості й формування громадянина, здатного самостійно й вільно мислити й діяти. Навчання — ядро освіти, але остання відбувається й за межами навчальних закладів — протягом усього життя людини.

Освіту розглядають як цілісну самостійну систему, яка має ін-ституційний характер. Ознаками соціального інституту освіти є:

- соціальні функції освіти (навчання і виховання);
- наявність суспільно вироблених форм, освітніх установ, їх організація і становище в суспільстві, а також певних осіб, які здійснюють функціонування даного інституту, їх статус в суспільстві;
- наявність регуляторів по функціонуванню даних установ і осіб, які беруть участь в освітній діяльності, тобто свідомо поставлених цілей, законів, які визначають функціонування установ, засобів та методів освітньої діяльності, матеріально-технічних засобів.

Отже, освіта як соціальний інститут, як цілісна система передбачає наявність:

- 1) суб'єктів освітньої діяльності — педагогів, учнів та студентів навчальних закладів;
- 2) об'єктів освітньої діяльності — як окремих учнів та студентів, так і їх колективів, в яких розвиваються здібності, здійснюється обмін діяльністю, знаннями, формами спілкування;
- 3) засобів освітньої діяльності — навчальних планів, програм, методів й організаційних форм навчання, підручників, посібників, технічних засобів і т. ін.

Основні завдання системи освіти	<ul style="list-style-type: none">• формування соціальної потреби громадян в освітніх послугах;• регулювання характеру, змісту та обсягів набутих і засвоєваних знань на основі розробки нових навчальних планів, програм, методів і форм навчання;• розробка, запровадження і регулювання меж різноманітності культурно-освітнього й наукового простору країни на базі системи міжнародних стандартів;• значне збільшення варіантів освітніх закладів, установ, систем, що віддзеркалюють специфічні, національні, регіональні, релігійні та інші інтереси населення;• посилення уваги до неформальної освіти і самоосвіти;• подолання міжнародної ізоляції, входження у європейський та світовий освітній простір
--	--

Освіта — соціальна система, яка має свою структуру (форми, види, ступені).

- професійно-технічна освіта — забезпечує здобуття громадянами робітничої професії відповідно до покликання, інтересів, здібностей, підвищення їхньої виробничої кваліфікації, перепідготовку;
- вища освіта — забезпечує фундаментальну, наукову та загальнокультурну, практичну підготовку, одержання громадянами спеціальності відповідно до покликання, інтересів, здібностей;
- післядипломна підготовка — забезпечує систематичне поновлення набутих у ВНЗ знань, перепідготовку людей з вищою освітою з метою опанування нових спеціальностей та професій;
- аспірантура і докторантура забезпечують наукову та педагогічну підготовку кандидатів і докторів наук.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Соціологія: короткий енциклопедичний словник*. Уклад. В.І. Волович, В.І. Тарасенко, М.В. Захарченко та ін. Під заг. ред. В.І. Воловича. – К.: Укр. центр духовн. культури, 1998. – 736 с.
2. *Соціологія. Посібник для студентів вищих навчальних закладів*. / За редакцією В.Г.Породяненка. – К.: Видавничий центр „Академія”, 1999. – 384 с.
3. Коваль А.Т., Зверєва І.Д., Хлєбїк С.Р. *Соціальна педагогіка / Соціальна робота: Навчальний посібник*. – К.: ІЗМН, 1997. – 392с.

УДК 37.013.74:378.4 [477+44]

ГОЛОВНІ ПРИНЦИПИ УНІВЕРСИТЕТІВ ФРАНЦІЇ ТА УКРАЇНИ

Коломієць В.О.

В даній статтє раскрыты основне принципы высшего образования университетов Франции и Украины. Одним из самих перспективных путей реализации главных принципов университета есть системное углубление двустороннего

сотрудничества с ведущими странами ЕС. В данный момент сотрудничество между странами в сфере образования расширяется.

Рассмотрены особенности французской образовательной системы и основные принципы образования, такие как единство учебы и научных исследований.

Охарактеризованы основные вопросы организации общинных научных исследований, академического обмена украинских и французских студентов, гармонизации магистерских программ и возможности учебы в аспирантуре и выполнение диссертационной работы под двойным научным руководством украинским и французским профессором.

Університет - будь він для хіміків, фізиків, математиків, юристів – вчить завжди багатомірності життя і творчості, терплячості до незрозумілого і спроби досягнути безмежне і різноманітне.

Академік Д.С. Ліхачов

До головних принципів університету в першу чергу до належать такі, котрі забезпечують неперервність наукової творчості, викладання новітніх наукових знань і методів пізнання та залучення студентів до науково-дослідної діяльності. Тому головне завдання університету полягає у тому, щоб розбудити у молоді потяг до науки, допомогти випускникові переносити наукові ідеї в конкретні галузі знань та суспільної практики.

С.І. Гессен головними принципами університетської освіти вважає:

- повноту, різнобічність та універсальність, пропонованих університетом знань;
- дух свободи і творчості у процесі викладання і учіння;
- здібність університету до самовідтворення шляхом підготовки викладачів і вчених із числа своїх студентів;
- єдність навчання та наукових досліджень [1].

Одним з найперспективніших шляхів реалізації головних принципів університету є системне поглиблення двостороннього співробітництва з провідними країнами ЄС.

Так зокрема, 18 вересня 1988 року ректори 430 провідних університетів Європи підписали Велику хартію університетів. Цей документ окреслює фундаментальні принципи, якими мають керуватись університети, щоб забезпечити розвиток освіти та інноваційний рух у світі, який швидко змінюється. Метою документа стало відзначення найважливіших цінностей університетських традицій і сприяння тісним зв'язкам між університетами Європи [2].

Основні принципи:

1. Університет - самостійна установа в суспільствах із різною організацією, що є наслідком розходжень у географічній та історичній спадщині. Він створює, вивчає, оцінює та передає культуру за допомогою єдності досліджень і навчання. Для задоволення потреб навколишнього світу його дослідницька та викладацька діяльність має бути морально й інтелектуально незалежною від будь-якої політичної й економічної влади.

2. Викладання та дослідницька робота в університетах мають бути неподільні для того, щоб навчання в них відповідало постійно змінюваним потребам і запитам суспільства, науковим досягненням.

3. Свобода в дослідницькій і викладацькій діяльності є основним принципом університетського життя. Керівні органи й університети, кожний у межах своєї компетенції, повинні гарантувати дотримання цієї фундаментальної вимоги. Відкидаючи нетерпимість і будучи завжди відкритим для діалогу, університет є ідеальним місцем зустрічі викладачів, які здатні передавати свої знання і володіють необхідними засобами для їхнього удосконалення за допомогою досліджень та інновацій, та студентів, які мають право, здатність і бажання збагатити свій розум цими знаннями.

4. Університет є хранителем традицій європейського гуманізму. Тому він постійно прагне до досягнення універсального знання, перетинає географічні та політичні кордони, затверджує нагальну потребу взаємного пізнання і взаємодії різних культур.

З приводу французької освітньої системи то вона має яскраво виражену національну специфіку. У країні своя система дипломів та вчених ступенів, особливий розподіл на цикли. Основні її особливості – перевага державних навчальних закладів і безкоштовність навчання для всіх, включаючи іноземців (правда, університети стягують зі студентів номінальну плату). Ще одна особливість – це практично однакова якість навчання як у столиці, так і у провінції.

Основні принципи системи освіти у Франції мають вже сторічну історію, і були закладені в 1880-90-х роках. Освіта безкоштовна, не має релігійного змісту і обов'язково для дітей від 6 до 16 років. Французька система вищої освіти мобільна і гнучка [4].

Основні переваги системи вищої освіти у Франції:

- Відносно «дешева» вища освіта, яка одночасно відзначається визнано високим рівнем знань і вмінь випускників вищих закладів освіти практично всіх типів.
- Висока централізація управління та фінансування освіти зі створенням на державні кошти системи структур та об'єднань для залучення громадськості й фахових асоціацій до вироблення освітньої політики та вирішення складних проблем поточної діяльності закладів освіти.
- Наявність системи передбачення попиту на ринку праці та використання її даних у заходах із професійного скеровування випускників коледжів чи інших закладів освіти.
- Наліжна підготовка й оплата вчителів і викладачів, побудова системи стимуляції до самовдосконалення й розширення фахових знань і можливостей.
- Створення складної та багатостадійної системи підтримки здібних до освіти та праці учнів, вирішення долі учня на основі лише його позитивних рис та ознак, збереження елітарної структури підготовчих класів (які визначають високі вимоги до навчання на рівні ліцеїв) і вищих шкіл із дуже суворим (але справедливим) відбором кандидатів на всіх стадіях.
- Майже ідеальна реалізація принципів прав особи та рівного доступу до всіх стадій освіти, зокрема шляхом безконкурсного доступу до університетів і безоплатного навчання в них. Одним із наслідків цього є те, що Франція – один зі світових лідерів за кількістю студентів-іноземців.

- Цивілізоване регулювання та державна підтримка діяльності приватних закладів освіти як засобу здешевлення навчання й розширення свободи вибору для молоді.

Таким чином, освітня система Франції довела свою ефективність. Так, представники багатьох країн їдуть учитися саме сюди. Багато урядів країн, що розвиваються, вибирають при створенні своїх національних освітніх систем як зразок французьку систему освіти та підготовки спеціалістів у всіх секторах економіки.

Україна та Франція також співпрацюють у сфері освіти. За ініціативи Посольства Французької Республіки в Україні в Міністерстві освіти і науки, молоді та спорту 12 лютого 2012 року відбулася зустріч делегації Вищої політехнічної школи м. Париж (Франція) з представниками українських ВНЗ. На ній були обговорені питання організації спільних наукових досліджень, академічного обміну українських та французьких студентів, гармонізації магістерських програм та можливості навчанням в аспірантурі і виконання дисертаційної роботи під подвійним науковим керівництвом українським і французьким професором, а також низку важливих питань українсько-французького співробітництва у галузі науки та освіти. Особливу увагу приділили питанням пов'язаним з проходженням українськими студентами, аспірантами і молодими науковцями навчання та стажування у провідних закордонних вищих навчальних закладах, в рамках урядової бюджетної програми, що реалізується Міністерством на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 411.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Туркот, Т.І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / Т.І. Туркот. – К. : Кондор, 2011. – 628 с.
2. www.euroosvita.net Центр міжнародних проєктів "Євроосвіта" *"Magna Charta Universitatum Велика хартія університетів 18 вересня 1988 року"*.
3. Козак, Н.Л. Університетська освіта : навч. посіб. / Н.Л. Козак, І.М. Шоробура. – Львів : Новий Світ – 2000, 2010. – 180 с.
4. Шевченко А.І. Освіта у Франції // Журнал для педагогів "Рідна школа", 2001 р. - 75 с.
5. Егоров Г.Г. журнал для педагогів "Історія у школі" ст. "Система освіти у Франції" 2001р. - 104 с.
6. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За редакцією В.Г. Кременя. Авторський колектив: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, 1.1. Бабин. - Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004.-384с.
7. «Дорожня карта» українсько- французьких відносин. Набула чинності 11.11.2005 р. // Закони України. – <http://www.uazakon.com>.
8. Книга А. Система вищої освіти в Україні та за кордоном :спроба співставлення // Освіта в Україні. - 2001. - Вип. 3. - С. 14-22

УДК 378.147.091.39:33

Катренко Я.А., Ткаченко В.В.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ІГРОВИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ЕКОНОМІЧНІЙ ОСВІТІ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

В статті проаналізована ефективність ігрових методів навчання в економічному освітньому процесі, причини і наслідки їх використання при проведенні занять по економічним дисциплінам в педагогічному університеті. Предложена методика использования ролевой групповой игры в учебном процессе.

Постановка проблеми. Використання активних форм і методів навчання в економічній освіті педагогічного університету суттєво підвищує ефективність навчального процесу. Одним із найважливіших методів активізації пізнавальної діяльності студентів є навчальні економічні ігри.

У вітчизняній та зарубіжній літературі вичерпної відповіді щодо ефективності ігрових методів навчання немає. Керівник гри(викладач) має знати сильні і слабкі сторони ігрового методу і, передусім, наскільки ефективним є навчання у процесі гри [1, 280].

Метою статті є дослідження ефективності використання ігрових методів навчання у педагогічному університеті.

Виклад основного матеріалу. Проблема оцінювання ефективності ігрових методів навчання дуже складна і потребує глибокого експериментального дослідження. Так, А. Гін підкреслює, що "як в міру огранений алмаз стає брильянтом і хороша форма дає йому можливість грати всіма кольорами райдуги, роблячи його привабливим, так і навчальна гра – хороша форма для колективного пізнання" [2, 135]

Гра як метод навчання дозволяє, ніби насправді, пережити певну ситуацію. Це один із дієвих способів повернення навчання лицем до конкретної людської практики. На перший погляд може скластися враження, що ігри створені лише для розваги, але в реальності більшість ігор є досить ефективними. Ігри не ефективні тоді, коли їх використовують для того, щоб заповнити вивільнений час або викликати азартні емоції. Справжні ігри – це не забавний додаток до навчального процесу, а ефективний засіб(методика) підвищення якості навчання у освітніх закладах. Головне у ігрових методах навчання це навчальний ефект, корисність інформації, перенесення знань у поведінку і розвиток особистості, формування творчого мислення у подальшому навчанні та професійній діяльності.

Навчальна економічна гра є формою навчання, в якій реалізуються частково науковий і навіть дослідницький методи навчання. Вона може виконувати кілька функцій: навчаючу, розважальну, комунікативну, релаксаційну, психологічну, розвиваючу, виховну.

Тут спостерігається принаймні три рівні активності учасників ігрових методів навчання: 1) репродуктивний; 2) евристичний; 3) творчий.